

Delavec izbija vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 32.—, za pol leta K 16.—, za četrta leta K 8.—. Posamezna številka 50 vin. naročnina v inozemstvo sorazmerno več. Pošiljajte na uredništvo in upravništvo Ljubljana, Šelengova ulica št. 6. II. nadstr. Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati se zaračunavajo, millimeter vrstica in sicer pri enkratni objavi po 85 vinarja, pri trikratni po 80 vinarja, pri šestkratni po 75 vin., pri celoletnih objavah po 70 vin. za vsakokrat. — Za razne izjave itd. stane mm vrstica K 1.— Reklam. so poštnine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Mezdno gibanje pekovskih pomočnikov v Ljubljani končano.

Dne 23. junija t. l. se je sklenila med organizacijo živilskih delavcev na eni ter zadrugo pekov in kolačnikov na drugi strani sledeča pogodba:

- Minimalne plače:
1. Predpečnikom, mešalcem, skupnim delavcem po K 250.— temeljne plače, in K 70.— draginjske doklade tedensko.
 2. Vicetom brez posebne odgovornosti pa po K 200.— temeljne plače, in K 70.— draginjske doklade tedensko.
 3. Pomožni delavci (Aushelfer) v I. kategoriji po K 50.— in v II. kategoriji pa po K 40.— dnevno.
 4. Za hrano in stanovanje si zaračuna mojster po K 18.— dnevno. Perilo pa, pri katerih mojstrih je bilo do sedaj običaj, ostane tudi zanaprej všteto.
 - Vsak delavec dobi pol kg belega kruha dnevno za s seboj.
 5. Nadurno delo se plačuje po K 9.— na uro.
 6. Prosti dogovor med gospodarjem in delavcem ostane nadalje v veljavi.
 7. Razkladanje moke in drv za pekarske potrebe spada k delu tudi izven delavnih ur, in se temu poslu ne smejo pomočniki protiviti ter se za tako delo primerno odškodujejo.
 8. Normalna nedeljska potrebščina kruha se mora v soboto popoldne v cellem obsegu izdelati.

9. Hišnega reda se morajo v delu stoječi delavci strogo držati.

Ta dogovor velja za čas današnje draginje, oziroma do preklica, kateri preklic pa se mora podružnici pekovskih pomočnikov oziroma osrednjemu društvu živilskih delavcev za Slovenijo javiti vsaj 4 tedne pred ukinjenjem tega dogovora in isto velja tudi za zadrugo pekov in kolačnikov v Ljubljani. — Slede podpis.

Uspeh pekovskih pomočnikov je še precej zadovoljiv, a še od daleč ne odgovarja plačam, s katerimi bi se dalo živeti. Zato se trdno oklenite svoje organizacije, da v bodoče izravnamo še vse druge krivice, katere se nam godijo.

Predilnica v Tržiču.

Ker delavci v predilnici s svojo plačo absolutno niso mogli izhajati, je Osrednje društvo oblačilnih delavcev odposlalo na ravnateljstvo Glanzman & Gassner spomenico, kateri je ravnateljstvo tudi ugodilo s tem, da se je sklenila naslednja pogodba:

1. 40% draginjske doklade za vse uradnike, mojstre in delavce na sedanje plače in zasluzke. Te prebitke bi se reguliralo pri zvišanju ali padcu cen za najpotrebnejša živila in potrebščin navzgor ali navzdol po organizacijah industrijev na eni strani in delavcev na drugi strani, na podlagi od vladne komisije določenih cen 10% navzgor ali navzdol se ne upo-

števa. Do sedaj fiksirane produkcijske premije in druge doklade ostanejo neizpremenjene. Pri poljedelskih delaveh, ki imajo za časa setve več ur dela, se napravi posebne pogoje.

2. Družinska doklada.
3. Revizija kompromisa iz leta 1917.

Pravico do družinske doklade imajo:

- a) Za ženo, ki nima nikakega drugega (dela) zasluzka, živi in gospodinji svoji družini... K 3.— za vsak storjeni delavni dan;
- b) za zakonske otroke do 14. leta... K 2.— za vsak storjeni delavni dan, vendar kvečjemu za 4 otroke;
- c) vdovcu pristoja družinska doklada za ženo, ako ima otroke, če mu gospodinji kaka sorodnica, n. pr. sestra, svakinja, tašča i. t. d.

Za one, ki imajo hišo, posestvo, ali živino, se ne plača družinska doklada, istotako tudi ne za nezakonske otroke in starše.

Pri kompromisu sledeče predruženje.

Kompromis se izplača le v slučaju bolezni, in sicer od 3 dni bolezni naprej skozi teden delavnih dni v višini njegove mezdne plače vključno draginjske doklade, toda brez družinske doklade.

Od plače si odtegne delodajalec $\frac{1}{2}$, ki ustreza njegovemu prispevku k bolniški blagajni.

Ti predlogi veljajo od 15. maja t. l. naprej.

LISTEK.

Proizvajalni problem v združništvu.

H. Thurow (Basel).
(Dalje.)

Izdajatelj navaja potem zahteve združnega delavstva v luči zadnjih stavkovnih pojavov. „Priznati moramo“ izvaja, „da delavci združništvu v dvakratni meri služijo. Organizirani konzument služi za drugi le kot odjemalec produkcije. Delavec je kot kupec zadruga, v drugem slučaju pa proizvaja potrebno blago, katero se večinoma rabi. Zahteva, da naj bo delavec na prebitku združnega obrata kot producent in konzument deležen, je popolnoma jasna.“ Iz tega razloga se mora toraj združni producent smatrati tudi kot soudeleženec pri pregledu in upravi združnih obratov.

Sedaj pa obstoji nevarnost, da bi združni proizvajatelj svojo pomnoženo pravico zlorabili v egoistične namene!

Povsod preti nevarnost obrtnega združevanja v svrhu dosege izrednih dobičkov na stroške večjih predprav. Toda mogoče to nevarnost prepreči od združnega veterana Greeninga označena pot.

Priznanje pomnoženih pravic bi naravno prineslo s seboj tudi težnjo večje odgovornosti iz roke v roko.

V najnovejši dobi govori se o ustanovitvi delavskih svetov, kateri bi se imeli namestiti v državnih, privatnih in tudi v združnih podjetjih. Ta misel se jednači do gotove točke z ono od Greeninga, Aneurina, Williamsa, Holyoakea in drugih zagovornikov sistema udeleženja na dobičku.

Zveza delavcev in nastavlencev angleških konsumnih društev (Amalgamated Union of Cooperative Employees) zahteva, da se na vseh krajih kraljevstva, kjer obstojajo konsumne zadruga — ustanovijo krajevne komisije, katere naj obstojajo iz nastavlencev združnega obrata in iz upravnih in pregledovalnih svetov. Take komisije naj potem ugotavljajo mezdo nastavlencev, določujejo ceno blagu ter rešijo vsa tozadevna vprašanja. Tukaj se je uvaževalo temeljno le omejeno združno gibanje, katero se nanaša jednako na vprašanja, od katerih rešitve je odvisna zopetna vzpostavitev svetovne industrije. V okvirju združnih organizacij izginil je navidezno spor radi dobička, in prihodnje sprijaznjenje med proizvajalcem in konsumentom naj bi zagotovilo proizvodnjo človeštvu potrebnih živil.

S tem upanjem pa se je šlo predaleč. To omenja posebno v Nemčiji znan narodni ekonom profesor Willbrandt, ki spada v vrsto najmarljivejših zagovornikov združnih organizacij, vsled katere naj se producentom dovoli neposredno zastopstvo na najvišjem mestu produkcijskega vodstva. Kautsky brani ravno isto načelo, kjer piše z ozirom na potrebo hitre vzpostavitev industrije sledeče: „Skupna korist delavca in konsumenta bode želo zvišanje produkcije dela nadomestilo, katero se sedaj ustvarja pod kapitalističnimi razmerami koristolovstva od strani podjetnikov.“ V Švici je že prej izrazil jednake ideje Dr. Karl Munding v svoji smisla bogati knjižici „Dolžnosti in pravice združnih nastavlencev“.

Združne zveze vodeči praktiki obnašajo se napram zgorajšnjim vprašanjem pasivno. Ali tudi oni bodo morali v najkrajšem času zavzeti stališče napram tem vprašanjem. Tako ni na primer nobena tajnost, da se tudi v Švici ovira vzpostavitev združnih produkcij radi vrenja med delavstvom. Kratkovidnemu egoizmu in občno škodljivi brezobzirnosti gotovih politiknih gruč se mora naravno braniti, ali vplivati se mora na času primerno upravno izboljšanje produkcijskega aparata tudi v združnem gibanju.

Stavbinskemu delavcu v pomislek.

Med stavbinsko stroko organiziranega delavstva in med drugimi organizacijami je prišlo do razprav, kako bi se ta organizacija postavila bolj na trdno podlago. Priznati moramo sicer, da je stavbinska organizacija med najbolj delavnimi ter da je res napravila nekaj za svoje članstvo. Ni pa to dovolj. Organizacijo je treba postaviti na trdno podlago tudi finančno. Boj proti kapitalizmu bo uspešen, če bodo tudi organizacije imele denar.

Na zadnjem izrednem občnem zboru v Ljubljani dne 13. junija se je sprejel predlog štajerskih delegatov, da naj se premesti sedež organizacije v Maribor. Vprašanje premestitve še ni končno izvedeno, ker morajo v premetitve potrditi pristojne organizacijske institucije, ki so moralno odgovorne za razvoj in solidarnost strokovnih organizacij. Če se pokaže, da je sklep pravilen in oportun, se to zgodi, če bi pa imela organizacija zaradi tega trpeti, se pa ne sme to zgoditi, ker je pa le potrebno, da ima vsaka organizacija svoj sedež tam, kjer je bolj praktično in so podane garancije, da bodo vse organizacije izvršile svojo nalogo zlasti pa centrala.

Stavbinska stroka stoji pred novim mezdnim gibanjem. Zveza industrijev se danes izgovarja, da ni dela. Delavci zahtevamo, da se izboljšajo mezde že z julijem, delodajalci pa pravijo, naj se vrše o tem pogajanja šele koncem julija, ker vedo, da takrat že ponehava stavbinska sezona. Da delavstvo ne izgubi preveč na zaslužku, zahtevamo regulacijo mezd z veljavnostjo s 1. julijem.

Pred vojno so računali na Dunaju za 1 m³ grobega zida (opeka 280 kom.) K 11.76, apno (0.1 m³) K 1.38, pesek (0.26 m³) K 1.14, 7 ur zidarju K 3.15, 6 1/2 ure težaku K 1.88, 4 1/2 ure delavki K 0.94, 10% režija K 1.60, skupaj torej K 20.85. Sedanje ljubljanske cene pa so: opeka K 484, apno K 40, pesek K 46.80, zidar K 70, delavec K 45.50, delavka K 22.50, skupaj torej K 738.80. Toliko valja danes kubični meter zida brez režije. Če priračunamo režijo bo znesek še znatno višji.

Delavci! Primerjajte te cene, pa presodite lahko sami, če nismo dovolj prikrajšani. Nismo nevoščljivi podjetnikom, ali živeti moramo tudi mi. Izkoriščanje sme iti le do gotove meje.

Iz strokovne organizacije.

Člani osrednjega društva oblačilne stroke se opozarjajo, da točno plačujejo tedenske prispevke, zaradi reda ter olajšanja dela blagajnikom. Vsak član se mora strogo držati discipline ter se zavzeti svoje dolžnosti. — Osrednje tajništvo.

Seja odbora podružnice osrednjega društva stavbinskih delavcev se bo vršila v nedeljo dne 11. t. m. ob 9. uri popoldne, Šelenburgova ulica 6/II; obenem se vrši tudi seja zaupnikov; ker je seja zelo važna, naj se udeležijo seje vsi odborniki in zaupniki gotovo. — Načelnik.

Osrednje tajništvo usnarjev in sorodnih strok je v zadnji številki Delavca objavilo svoje člane, da se bodo vršila nadaljna pogajanja v soboto dne 26. t. m. med industriji in delojemalci, kar se pa v resnici ni zgodilo. V kolikor smo bili obveščeni, od poverjenstva za socialno skrb, se šele pričakuje odločitve industrijev, če se bodo sploh še pogajali in kdaj? Po našem prepričanju bi se sploh ne bilo

treba več pogajati, kajti pogodba je podpisana in gospodje tovarnarji, kateri še niso, naj izplačajo delavcem, kar so jim dovolili, večina tovarnarjev je to že storila. Znano nam je dobro, da so se v to svrhu vsi izdelki tudi že znatno podražili, zakaj toraj ne izplačate delavstvu, kar je po „vaši“ milosti njegovega? Do grla smo že siti vaših večnih obljub in sladkih besed, od katerih nam sploh ni mogoče živeti, gospodje, odločite se, skrajni čas je, zapomnite si, da bo prišel čas ko bo naša industrija v polnem teku in takrat bo znalo delavstvo z vami koronito obračunati.

Shod usnarjev se je vršil 23. t. m. v Ptujju in je bil dobro obiskan, poročal je sodrug Novšak, ki je v daljšem govoru očrtal težnje, katere mora prenašati ubogo delavstvo, ki pa ni krivo te grozne krize, ki je v največji meri obiskala usnarjsko industrijo, v kateri igra deželna vlada in Zveza industrijev glavno vlogo. Govoril je, orisal je potrebo in korist strokovne organizacije in naglašal, da je le v slogi moč, opozarjal člane, da ostanejo zvesti svoji stanovski organizaciji ter skušajo pretrpeti to grozno krizo. Zbor je grajal, da se pusti industrijo, ki je potrebna državi tako brez vsake pomoči. Skrajni čas je, da deželna vlada ukrene vse, da se odpro meje in se more uvažati potrebne surovine, katere so neobhodno potrebne, da se industrija zopet spravi v tek, kajti delavstvo trpi največ pri takem gospodarstvu.

Društveni shodi lesnih delavcev v Strnišču. V petek dne 25. junija smo imeli v Strnišču pri Ptujju dobro obiskan shod našega društva. Potem, ko so se izvršile dopolnilne volitve v odbor, je povzel besedo sodrug Zore iz Ljubljane. Govornik se je pečal z gospodarskimi prilikami tovarnišev, ter o lesni industriji vobče. Naglašal je zlasti dejstvo, da bo zveza industrijev prisilila po svojem delovanju delavske organizacije, da se poprimejo nove taktike, ter je potem podrobno razložil, v kateri smeri naj bi se bodoča taktika gibal, da doseže delavstvo svoj cilj. Z ozirom na razna mnenja nekaterih sodrugov o reformi organizacije za Strnišče, je govornik poudarjal, da mora ostati organizacija v Strnišču enotna, ter se je pod nobenim pogojem ne sme diferencirati. Sodr. Baštola je nato v značenih besedah priporočal vsem navzočim solidarnost, ter zaključil lepo uspelo zborovanje.

Ptuj. V soboto 26. junija so imeli ptujski lesni delavci dobro obiskan shod, na katerem je poročal sodr. Zore. Govornik je poročal o uspehu mezdne gibanja pri tvrdki Fürst, kar so navzoči vzeli na znanje. O raznih željah in pritožbah delavcev posameznih podjetij, je sodr. Zore razložil taktiko in stališče organizacije. Nato je izčrpno poročal o delovanju našega društva, kar so navzoči z zanimanjem sledili. Sodr. Kaisersberger je s pozivom na skupno in vztrajno delo za razvoj našega društva zaključil zborovanje.

Shod lesnih delavcev v Polzeli. V nedeljo dne 20. junija se je vršil v gostilni gosp. Jelena shod lesnih delavcev v Polzeli. Predsednik Webei je točno ob 1/2 3. uri popoldne otvoril dobro obiskovani shod in podal besedo strok. tajniku sodr. Leskošku iz Celja. Isti je v svojem nad dve ure trajajočem govoru navzočim podal jasno sliko o razrednem boju proletarijata, zlasti pa o njegovih nalogah, ki jih ima še izvršiti, da doseže svoj košček kruha, ki mu po naravi pripada. Omenil je: V Sloveniji še nismo poznali organizacije proletarijata, pa tudi ne organiziranega kapitalizma, vsled tega je naš boj čim težji. Slovensko

delavstvo je držal dosedaj kapitalistični klerikalizem v svojih krempljih, obljubujoč mu samo po smrti nebesa. Po petletni svetovni vojski, je pa tudi slovensko delavstvo prišlo do prepričanja, da so klerikalne obljube samo strup za delavce. Da so klerikalci naši največji sovražniki, nam dokumentira njih vlada, ki je ob času stavke dala delavske zaupnike zapreti brez vzroka in zborovanja prepovedati. Kapitalistični podrepaniki so pa imeli priložnost izvrševati svoja denuncijantstva v škodo delavstva. (Burno odobravanje in medklci: sramota!) Kaj je dosegel proletarijat iz kapitalistične vojne; nič drugega kakor pohabljenost, veliko število invalidov. Osemurni delavnik smo dobili, ampak ne iz ljubezni, temveč zaradi naše močne organizacije. Sedaj nam pa kapitalisti hočejo zopet to ugodnost odvzeti. (Medklci: nikoli ne!) Cisto gotovo nam ga bodo odvzeli, če mi ne bomo združeni. Pri tem je govornik našel nekatero znane sovražnike osemurnega delavnika iz Celja, ki hočejo z vso silo nas uničiti. In to so ljudje, ki se predrznejo „Demokrate“ imenovati. Proti taki kapitalistični fronti je treba eno enotno fronto proletarijata združenega v strokovnih organizacijah. Po izvolitvi 4 odbornikov je sodr. Kisovar sprožil misel za ustanovitev „Delavskega izobr. društva Svobode“, nakar je sodrug Leskošek tudi o delovanju in potrebi Svobode nekaj izpregovoril. Nato je s. Webei zaključil ta lepi shod. — (To pa gotovo nekaterim ljudem v Polzeli ni bilo všeč, da se delavstvo zaveda svojega stališča).

Maribor. V nedeljo dne 27. junija so zborovali lesni delavci ob obilni udeležbi. Po rešitvi običajnih poročil je podal predsednik besedo sodr. Zoretu iz Ljubljane. Sodr. Zore se je najprvo pečal s poslovanjem podružnice Maribor. Obrazložil je navzočim stališče centrale, katera stoji na stališču štatutarnih pravic, ter zahteva, da iste mariborska podružnica tudi rešpektira. Kritiziral je nadalje postopanje funkcionarjev, ter izrazil željo, da se naj odslej vse sporne točke sporazumno med centralo in podružnico uredi. K debati, ki je bila mestoma ostra a stvarna se je priglasilo več sodrugov. Med njimi Mesarič, Civha, Fansekovič in drugi. Govorniki so branili stališče mariborskih funkcionarjev, ter kritizirali tudi delovanje centrale. Sodr. Zore je nato pojasnil sporne točke, ter pozival navzoče k skupnemu in enotnemu delu. Sodr. Glončnik je nato z navdušenimi besedami zaključil zborovanje, katero bo za razvoj podružnice v Mariboru gotovo rodilo obilen uspeh.

Misljinje. Dne 21. t. m. se je vršil pri nas shod lesnih delavcev ob velikanski udeležbi. Udeležili so se ga prav vsi. Zastopnik iz Ljubljane sodrug Bradeško jim je opisal splošni položaj delavstva. — Danes že ni treba več posebej naglašati, da le v močnih organizacijah je delavska rešitev. Kot povsod tako tudi tu se delavstvo zaveda in spoznava bolj in bolj, kje je njegov spas. Z zanimanjem in odobravanjem so sledili govorniku in vzeli njegova izvajanja na znanje, kar kaže, da se zavedajo, kaj so, in da vedo, po kateri poti jim je hoditi, da ne zaidejo v nasprotno vrsto, v svojo lastno škodo. Obenem se je vršil občni zbor. V novi odbor so bili izvoljeni naslednji sodrugi: predsednik Smodiš Mihael, namestnik Kolander Blaž, blagajnik Pranhart Ivan, namestnik Papeš Avgust, tajnik Mastnak Martin, namestnik Turjak Celestin, pregledniki: Prevoinik Avgust, Lesjak Maks in Rozman Gregor. Sodrugi, na delo po začrtani poti do zmage!

Mezdna gibanja.

LESNI DELAVCI, POZOR!

Osrednjemu društvu lesnih delavcev in sorodnih strok v Ljubljani dospelo je zanesljivo poročilo, da se nahajajo lesni delavci v Karlovcu v mezdnem gibanju. Obenem se naznanja, da je Zagreb kakor tudi okolica Zagreba vsled pomanjkanja dela izprta. Vsled tega svarimo slehernega delavca pred potovanjem v Karlovec ali Zagreb z okolico. — Osrednje društvo lesnih delavcev.

Jesenice. Mezdna pogajanja za delavstvo kranjske industrijske družbe na Jesenicah, ki so bila dvakrat preložena, so se končno 22. junija dovršila v Ljubljani. Uspeh, ki se je pri pogajanjih dosegel, ni zadovoljil prav nobenega, kajti podjetje je vsed pomanjkanja vseh surovin prisiljeno, da životari in prav nič se ne ve, koliko časa bo še tako ostalo. Zaupniki so bili postavljeni pred težko odgovornost; ravnateljstvo je izjavilo, da ne privoli v nobeno povišanje plač, ako bi se pa hotelo nasproti podjetju izvajati konsekvence, da mora ugoditi zahtevam delavstva, potem odpusti takoj 800 delavcev, ti delavci bi bili v prvi vrsti kajzarji in samci. Zaupniki, ki so poznali položaj, so iz solidarnosti enoglasno odklonili tak način povišanja plač enemu delu delavstva, ter so se izjavili, da ne sme nihče biti odpuščen na račun drugih. Ko ni bilo videti nobenega izhoda, so se zaupniki podali na kratek posvet ter so se zedinili soglasno na sledeči predlog, ki ga je vodstvo tovarne v celoti (naknadno) sprejelo. Sodrugi Hlebš predlaga v imenu zaupnikov Osrednjega društva kovinarjev:

1. Da se takoj sporazumno z zaupniki revidirajo delavske plače. Pri obravnavi so namreč prinesli naši zaupniki na podlagi plačilnih listov dokaze, da so delavci pri svoji plači prikrajšani, ravnateljstvo je tej zahtevi takoj ugodilo, ker se je prepričalo, da so dokazi resnični.

2. Vzame se naznanje o 50% zvišanju nabavnega prispevka, predlagamo pa, da se nabavni prispevek, to povišanje izplača za nazaj od 1. aprila.

Ravnateljstvo je temu takoj ugodilo.

3. Predlagamo, z ozirom na predstoječe težke razmere podjetja in z ozirom na solidarnost do svojih sodelavcev, da se zviša sedanja plača, in sicer od 5 do 9 K za 2.50 in od 10 do 15 kron pa za 1.50, ravnateljstvo temu ni moglo koj ugoditi, izjavilo pa je, da bo upravnemu svetu priporočalo to povišanje, kar je tudi bilo drugi dan sprejeto, in sicer od 1. junija naprej. Ravnateljstvo bo tudi pregledalo za one delavce, ki imajo svoja drva v oddaljenem kraju radi odškodnine, ter se bo to rešilo z zaupniki na Jesenicah. Ravnateljstvo je zahtevalo, da naj velja pogodba do konca tega leta, kar je pa zaupništvo odklonilo, ker zaupniki smatrajo to povišanje samo za ta mizerni čas, v katerem se sedaj nahajamo. Tudi klerikalci so vložili spomenico, katero so kopirali po naši, ki pa ni prišla v poštev klub temu, da so se skilcevali, da ako se njihovim zahtevam ne ugodijo se bodo pritožili, ker imajo zato pravico, ker so organizirani in državljani SHS, pri pogajanjih so pa klerikalni zastopniki izprevideli, da so lahko samo na papirju radikalni, druge klerikalne nesreče ni bilo. Torej sodrugi, položaj je bil skrajno neugoden, kar se je doseglo je zasluga vas in zaupnikov, ki so vsi storili v polnem obsegu svojo dolžnost, oklenite se še bolj organizacije, kajti čas bo prišel, ker mora priti, da bomo pogajanja vodili v boljši konjunkturi.

Potzeja. Mezdna pogodba sklenjena med delavstvom in tvrdo Kurka Wildi. Navzoči so bili dr. Siegfried Wildi, lastnik tovarne, inž. Dejak, drž. nadzornik. Andrej Bradeško, tajnik osrednjega društva lesnih delavcev, Matija Veber, Jernej Sitar, Konrad Kremšič in Franc Vidic, zaupniki delavstva. Sklenilo se je: Delavcem se plača od 1. aprila naprej mezda, ki se je določila v zapisniku 15. aprila, to pa samo onim delavcem, ki so še danes v tovarni. Učencem, ki imajo že triletno prakso se poviša plača na višino mezde pomočnikov. Prve dni julija se izplača delavcem in sicer takim, kateri so zaposleni najmanj šest mesecev v tovarni, pavšal v visočini kakor sledi: vsakemu delavcu ali delavki z rodbino 150 kron, brez rodbine 80 K, učencem ali pomočniku pa 50 K. Dodatno k zapisniku 15. aprila 1920 se sporazumno sklene, da se določijo mezde za mlade delavce 2.50 kron na uro.

Računski zaključek bratovske skladnice v Trbovljah za leto 1919.

Računski zaključek bolniške blagajne za čas od 1. januarja do 31. decembra 1919.

Dohodki:	
Prispevki članov za se	601.646-77
Prispevki članov za svojce	—
Prispevki delodajalca	601.646-77
Prispevki za pri bolniški blagajni zavarovane provizijoniste	1.986-40
Premog brez znamk	723-40
Članske knjižice	1.101-19
Najemnina za njivo	150—
Od zavarovalnice za nezgode	15.347-87
Obresti	3.722-18
Kurzni dobiček vrednostnih papirjev	114.690-80
	1.840.964-88

Izdatki:	
Boleznične	588.397-45
Zdravniki in bolniški pregledniki	89.400-63
Zdravila	89.682-70
Bolniška oskrba s transportnimi stroški	176.234-10
Pogrebni stroški	11.389—
Upravni stroški	75.040-88
Odpis inventarja	970-32
Drugi odpisi	383—
Kurjava in svečava	29.298-76
Vzdrževanje bolnice	27.505-76
Stanarina	48—
Davki	2.776-71
Dimnikar	32—
Za razne potrebščine za bolnico	4.828-49
Sedanji rezervni fond	300.079-08
	1.840.964-88

Premoženjski izkaz bolniške blagajne z 31. decembrom 1919.

Aktiva:	
Gotovina 31. decembra 1919	106.158-80
Vrednostni papirji v kurzni vrednosti od 31. decembra 1919	19.600—
Posestva	29.111-75
Hranilne vloge s tekočimi obrestmi v hranilnici v Celju	126.871-58
Vrednost inventarja po odpisu	18.387—
	300.079-08
Pasiva:	
Sedanji rezervni fond	300.079-08
	300.079-08

Pregledal in v redu našel:

Nadzorovalni odbor:

Učakar Jože, s. r., Jazbec Ivan L, s. r., Jazbec Ivan II, s. r.

Računski zaključek provizijske blagajne

za čas od 1. januarja do 31. dec. 1919.

Dohodki:	
Prispevki članov za se	129.801-15
Prispevki članov za svojce	38.182-53
Prispevki članov po prehodnih določilih	76.301-38
Prispevki podjetništva	244.285-06
Preodkazani rezervni deleži	2.864-24
Iz pokojninskega zaklada za Slovenijo	194.114-40
Stanarina	16—
Obresti	119.992-81
Rezervni fond provizijske blagajne koncem prejšnjega leta	3.305.629-33
	4.111.186-90

Izdatki:	
Provizije bivših članov po prehodnih določilih	185.803-93
Provizije udov po prehodnih določilih	23.125-10
Provizije sirot po prehodnih določilih	6.120-30
Provizije bivših članov po splošnih določilih	101.594-12
Provizije udov po splošnih določilih	25.750—
Provizije sirot po splošnih določilih	18.146-06
Provizije manj upravičenih članov po splošnih določilih	859-75
Preodkazani ali izplačani rezervni deleži	57.705-44
Odpavnine	3.117-42
Vrnitev p. ispevkov starim članom	62.142-70
Doklade provizijam iz pokojninskega sklada	200.254-41
Odpis inventarja in bolnice	2.426—
Sedanji rezervni fond provizijske blagajne	3.429.141-67
	4.111.186-90

Premoženjski izkaz provizijske blagajne z 31. decembrom 1919.

Aktiva:	
Gotovina 31. decembra 1919	72.835-79
Vrednostni papirji v kurzni vrednosti od 31. decembra 1919	3.876.452-23
Tekoče obresti vrednostnih papirjev	56.625-21
Posestva	36.771—
Vrednost inventarja po odpisu	9.899—
Vloga pri Jadranski banki	58.045—
	4.110.628-14
Pasiva:	
Neporavnane tirjatve — rezervni deleži	306.215-51
Dolg na vojno posojilo	375.271—
Sedanji rezervni fond	3.429.141-67
	4.110.628-14

Pregledal in v redu našel:

Nadzorovalni odbor:

Učakar Jože, s. r., Jazbec Ivan L, s. r., Jazbec Ivan II, s. r.

Dopisi.

Iz Velenja nam pišejo: Potrebno je, da izrečemo vsi tukajšnji delavci g. Zajcu, premogarju in boritelju za jugoslovansko strokovno zvezo piškavo zahvalo za njegovo predrznost, da je v našem imenu, ki štejeemo okoli 900 oseb — hotel pri tukajšnjem obratovodstvu obravnavati zaradi življenjskih potrebščin, in sicer v našo škodo. Zahteval je namreč, da se zaostali sladkor nadomesti s špehom. V resnici je ta špehar še malo izkušen, da ne ve, da potrebuje človeški želodec kot hrano še tudi kaj drugega nego špehovo kožo, ki nam bi jo potem milostno delil, a gotovo še pod pogojem, da trobimo v rog jugoslovanske strokovne zveze. Mi smo prepričani, da bi tudi Zajcu ne ugajal samo špeh, še manj pa sama koža (katero je sam namenil nam) — a njemu bi ugajala delitev tega špeha. Vsa njegova hinavska ljubezen do nas ima le temni namen, napraviti razdor med nami. Ali uverien naj

boče Zajček, da tega doseči tudi s špehom ne bode v stanju, ker mi ostanemo zvesti in trdni naši organizaciji, ki edina lahko nastopa v našem imenu, ne pa kak špehar, ki lovi ljudi po cesti na občni zbor. Zajček bo moral prenehati s svojimi temnimi nakanami, ker lovci smo na straži, sicer se mu bodo ušesa pristrigla. — Rudarji.

Celje. Z velikim gnevom, a smo prisiljeni, da moramo objaviti kakšnega visoko izobraženega in inteligentnega gospoda imamo pri nas v cinkarni. Ta naš gospod je mojster F. J., ki se obnaša tako oblastno napram delavstvu in jih tako poučuje, da je sramota zanj še tem večja, ker je tudi sam ubogi delavec in ravno tako rad uživa sad organizacije kakor vsak drugi. Ta gospod prav premeteno hujska delavstvo proti organizaciji in nje voditeljem. Mi pa cenjenega F. J. opominjamo z vso resnostjo, da opusti svoje hudobne naklepe, kajti misliti si itak ne sme, da bo s svojim hujskanjem organizacijo omajal ali oslabil, pač pa se lahko njemu pripeti, da se bodo pod njim tla omajala. Za opomin naj zadostuje to, kajti, ako opomin ne bo imel uspeha, si bo vseh posledic kriv sam. Vsemu delavstvu v cinkarni pa enkrat za vselej povemo, da ako kdo potrebuje nasveta ali kaj podobnega, da ima vedno na razpolago zaupnike; naj gre k tistim po navsote, ker tisti so vaši zastopniki, ne pa taki ljudje kakor je ta hujskač.

POPRAVEK.

Štor. V številki 25. z dne 19. junija se pomotoma glasi znesek na 460 K, pravilno se mora glasiti na 640 K. Ta znesek je bil nabran od zaupnikov za majniško slavnost ter je shranjen pri meni. Prosim vse sodruge iz Štor, da vzamejo to na znanje. — Josip Poteš, tačasni blagajnik.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4. prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dežel.	popol.	
Dr. Rošenina Peter splošno zdravljenje	1/211	1/21	Turjaški trg št. 4. v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/210	1/211	Turjaški trg št. 4. Franciška ul. 2.
Dr. Viktor Breskvar splošno zdravljenje	1/11	3/412	Hilšerjeva ul. 12. Turjaški trg št. 4.
Dr. Alojz Kraigher splošno zdravljenje	8	9	Turjaški trg št. 4. Poljanska cesta 18.

Član, ki potrebuje zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznica za zdravnika (bolniško zglasnico): brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se daje v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Zahvale.

Zahvala! Zahvaljujem se vsem sodrugom, zaposlenim v kemični tov. Ruše za nabrani znesek K 340.— kot podporo za časa moje bolezni. — Omulec Matija.

Zahvala. Podpisani se najiskrejeje zahvaljujem za drugič nabrano vsoto K 700.— vsem darovalcem posebno pa sodr Berložnik Lovrenc-u in Mak Jože-tu v Velenju, ki sta se trudila in nabrala gori navedeni znesek. — Blagotinšek Franc.

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in živci Vam odvedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 kron. Prava želodec okrepujoča švedska tinktura, 1 steklen. 15 K. Omot in poštnina posebej a najceneje. Eugen V. Feller. Stubica donja, Elza trg št. 334., Hrvatska. A.

Izdajatelj in odgovorni urednik

IVAN TOKAN

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

KAJO DELIĆ

draguljar in zlatar

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 4.

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebravanje itd. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh vzorcih in merah, uhane i. t. d.

Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah ali pa izmenjava za novo blago.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginuti ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10.—; za podgane in miši K 10.—; za ščurke K 10.—; posebno močna vrsta K 20.— posebno močna tinktura za stenice K 10.—; uničevalec moljev K 10.—; prašek za uši v obleki in perilu K 6.— in 10.— proti mravljam K 10.—; proti ušem pri perutnini K 10.— prašek proti mrčesom K 6.— in 12.—; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5.— in 10.—; mazilo za uši pri živini K 6.— in 10.—; tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjavi (uničevalec rastlin) in mravljam K 10.—; mazilo proti garjam K 10.—

Pošilja po povzetju zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 6., Petrinjska ul. 3!

Sirate list „Delavec“.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Franciška ulica št. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavzo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice. -

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd. itd. -

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Sodrug! Zadružnik!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%. Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glinceh pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nastp; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Soštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna I., Črna II., Pliberk; Maribor; Litija; St. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaška Slatina; Radeče-Zidanmost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago poštne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljke pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.